

SAMMANSTÄLLNING

Värnamo Naturskyddsförening bjöd in till valenkät 2026.

Utvecklingen på miljö- och klimatområdet påverkas i stor utsträckning av de politiska församlingarna. Värnamo kommun har stor möjlighet att göra skillnad genom att föregå med gott exempel, vid offentlig upphandling, stadsplanering m.m.

Värnamo Naturskyddsförening ber därför de politiska partierna i kommunen att delta i denna enkät om framtida hållbarhet. Vår avsikt med enkäten är att få veta var våra politiska partier står i dessa frågor, öka intresset för miljö-, klimat- och naturfrågorna inför valet och inspirera till större engagemang.

Vi kommer att redovisa resultatet av enkäten på vår hemsida, facebook-sida samt till lokalmedia. Resultaten kommer att redovisas i sin helhet. Svartaltnativ och eventuella kommentarer publiceras oförändrade, med undantag för mindre språkliga rättelser.

Sista svarsdag: 14 augusti 2026.

Svaren skickas via e-post till varnamo@naturskyddsforeningen.se. Enkäten kan besvaras direkt i detta dokument eller i ett separat dokument.

Vi önskar ett officiellt svar från partiet i Värnamo kommun, förankrat enligt partiets egna rutiner.

Del 1:

10 miljöpolitiska förslag från Naturskyddsföreningen Värnamo

I enkäten finns det fyra svartaltnativ – välj det som passar bäst. Ange A, B, C eller D.

A: Ja, partiet stödjer förslaget och kommer aktivt att driva frågan samt verka för att den genomförs under mandatperioden.

B: Ja, partiet stödjer förslaget och kommer att rösta för det om det läggs fram, men avser inte att aktivt driva frågan.

C: Partiet har inte tagit ställning till förslaget eller kan i nuläget inte lämna något besked.

D: Nej, partiet är emot förslaget och kommer inte att stödja det.

Kommentarer är frivilliga men välkomnas för att förtydliga partiets ställningstagande.

Inkomna svar

Socialdemokraterna. Valde att inte delta.

Moderaterna. Thomas Sköld.

Sverigedemokraterna. Jan Cherek.

Centerpartiet. Johan Hilding.

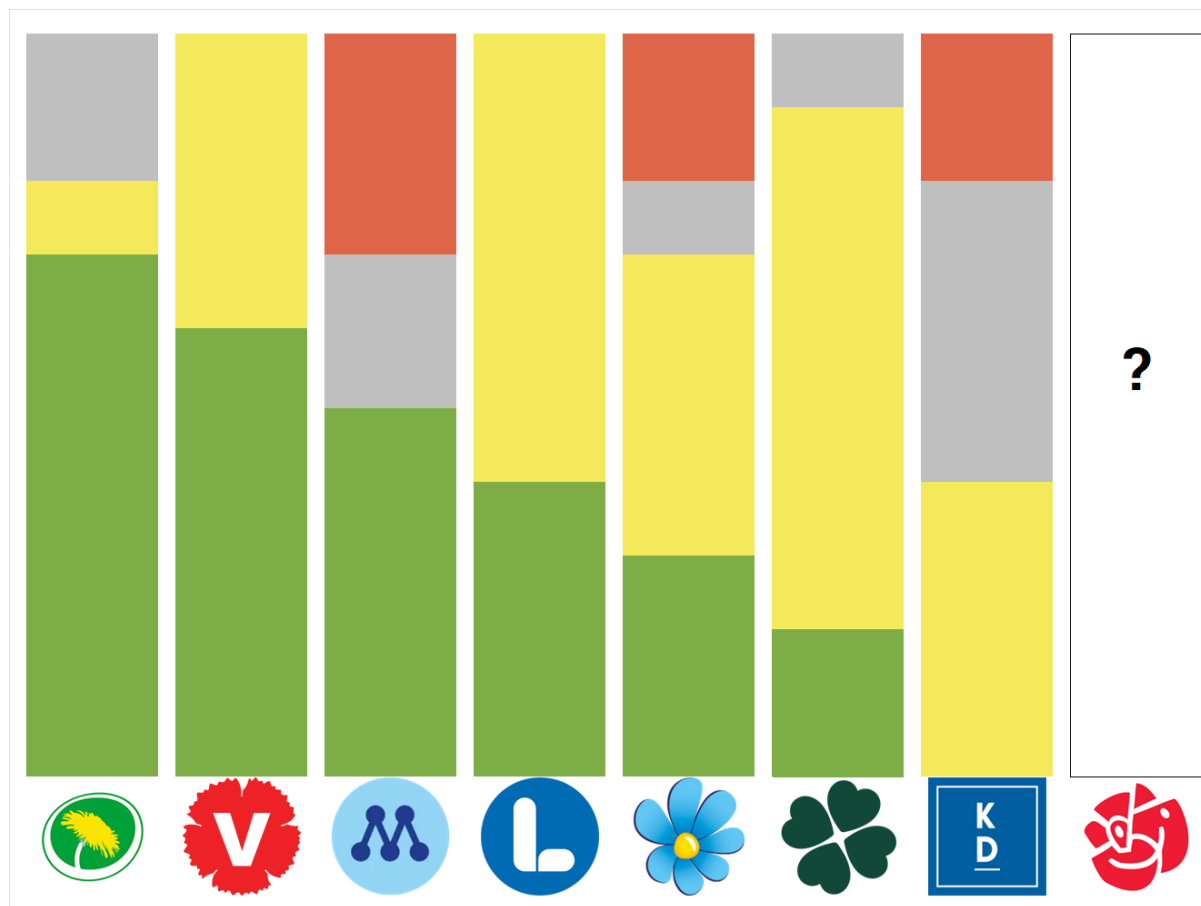
Kristdemokraterna. Håkan Johansson.

Vänsterpartiet. Fjodor Eklund.

Liberalerna. Marie Skogefors.

Miljöpartiet. Peter Thorén.

Översikt

Alla frågor handlar om Värnamo kommun									
1. Klimat. Förslag: Öka andelen ekologisk mat i kommunal verksamhet från ca 20% (år 2024 enligt Ekomatcentrum) till minst 40%. (Örebro hade 67% 2024.)	1	-	Nej	Nej	Avstår	Avstår	Ja, stödjande	Ja, stödjande	Avstår
2. Kapitalplaceringar. Förslag: Skärpa kommunens finanspolicy så att företag inom fossilbränslesektorn undviks helt.	2	-	Avstår	Nej	Ja, stödjande	Avstår	Ja, drivande	Ja, stödjande	Ja, drivande
3. Biologisk mångfald. Förslag: Vidta kraftfulla åtgärder för att gynna pollinerande insekter i stadsmiljö. (En tredjedel av den mat vi äter är beroende av pollinerande insekter enligt Naturvårdsverket och WWF.)	3	-	Ja, drivande	Ja, drivande	Ja, stödjande	Ja, stödjande	Ja, drivande	Ja, drivande	Ja, stödjande
4. Apladalen. Förslag: Inför en skötselplan för Apladalen där målet är att återställa och utveckla områdets naturvärden.	4	-	Avstår	Ja, drivande	Ja, stödjande	Avstår	Ja, stödjande	Ja, stödjande	Ja, drivande
5. Våtmarker. Förslag: Inför en våtmarksplan för kommunalt ägda marker. (Våtmarker har många positiva effekter såsom kvarhållande av vatten i landskapet/översvämningskydd, dagvattenrening, stärker den biologiska mångfalden, fungerar som kolsänka.)	5	-	Ja, drivande	Ja, stödjande	Ja, stödjande	Nej	Ja, stödjande	Ja, stödjande	Ja, drivande
6. Fossilfria transporter. Förslag: Vid inköp av nya arbetsmaskiner ska fossilfria alternativ väljas när sådana finns tillgängliga och är tekniskt ändamålsenliga.	6	-	Ja, drivande	Ja, stödjande	Ja, stödjande	Ja, stödjande	Ja, drivande	Ja, drivande	Ja, drivande
7. Byggnation. Förslag: Inför krav på solceller på taket och/eller gröna tak vid all kommunal ny- och ombyggnation. (Inklusive Finnvedsbostäder via kommunala direktiv.)	7	-	Nej	Ja, stödjande	Ja, drivande	Ja, stödjande	Ja, stödjande	Ja, stödjande	Ja, drivande
8. Transport och mobilitet. Förslag: Prioritera medfinansiering av cykelbanor till Kärda/Försheda/Bredaryd samt Bor/Horda/Rydaholm (tillsammans med Trafikverket).	8	-	Ja, drivande	Ja, stödjande	Ja, drivande	Ja, stödjande	Ja, drivande	Ja, drivande	Ja, drivande
9. Vattenförsörjning. Förslag: All nybyggnation undviks inom eller i nära anslutning till det inre skyddsområdet för Ljusseveka vattenverk.	9	-	Ja, drivande	Ja, drivande	Ja, stödjande	Avstår	Ja, drivande	Ja, stödjande	Ja, drivande
10. Skog. Förslag: Utredda kommunala arbets sätt för att uppfylla EU:s naturrestaureringsförförordning. (Förförordningen trädde i kraft 2024.)	10	-	Nej	Avstår	Ja, stödjande	Nej	Ja, drivande	Ja, drivande	Avstår

1. Klimat

Förslag: Öka andelen ekologisk mat i kommunal verksamhet från ca 20% (år 2024 enligt Ekomatcentrum) till minst 40%. (Örebro hade 67% 2024.)

								
	S	M	SD	C	KD	V	L	MP
1	-	Nej	Nej	Avstår	Avstår	Ja, stödjande	Ja, stödjande	Avstår

Ev kommentar:

Socialdemokraterna: Valde att inte delta i enkäten

Moderaterna: Vi prioriterar närproducerad mat oavsett om den är ekologisk eller inte.

Sverigedemokraterna: Vi stödjer närodlat framför ekologiskt.

Centerpartiet: Det är viktigt med ekologiskt. Kommunens prioritering är bra; svenskat, närproducerat och ekologiskt.

Kristdemokraterna: Det är bra med en hög andel ekologisk mat, men det är minst lika viktigt att prioritera lokalproducerad mat som kommunen gör i dag.

Vänsterpartiet: Beror på tillgången till råvaror och hur dessa transporteras

Liberalerna: Liberalerna vill öka andelen ekologisk hållbar mat i kommunal verksamhet.

Samtidigt vill vi att det i upphandlingen ska vägas in klimatpåverkan, kvalitet, djurvälstånd, svenska livsmedel och ekonomi.

Miljöpartiet: Ekologisk odling ger lägre skördar per hektar. Det är en anledning till att sådan odling inte självklart innebär lägre klimatpåverkan än konventionell odling.

2. Kapitalplaceringar

Förslag: Skärpa kommunens finanspolicy så att företag inom fossilbränslesektorn undviks helt.

								
	S	M	SD	C	KD	V	L	MP
2	-	Avstår	Nej	Ja, stödjande	Avstår	Ja, drivande	Ja, stödjande	Ja, drivande

Ev kommentar:

Socialdemokraterna: Valde att inte delta i enkäten

Moderaterna: Då kommunen i nuläget inte placerar några pengar är frågan inte aktuell.

Sverigedemokraterna: Tror inte att det är möjligt!

Centerpartiet: Viktigt att jobba för minskade utsläpp, Det är bråttom.

Kristdemokraterna: Vi anser att kommunens nuvarande hållbarhetsmål för finansverksamheten är tillräckliga och ändamålsenliga.

Vänsterpartiet: Ingen kommentar.

Liberalerna: Liberalerna är mycket tydliga med att fossila bränslen långsiktigt ska bort.

Miljöpartiet: Ingen kommentar

3. Biologisk mångfald

Förslag: Vidta kraftfulla åtgärder för att gynna pollinerande insekter i stadsmiljö. (En tredjedel av den mat vi äter är beroende av pollinerande insekter enligt Naturvårdsverket och WWF.)

								
	S	M	SD	C	KD	V	L	MP
3	-	Ja, drivande	Ja, drivande	Ja, stödjande	Ja, stödjande	Ja, drivande	Ja, drivande	Ja, stödjande

Ev kommentar:

Socialdemokraterna: Valde att inte delta i enkäten

Moderaterna: Vi har redan en grönstrukturplan som är en viktig del av stadsplaneringen.

Sverigedemokraterna: Ingen kommentar.

Centerpartiet: Ingen kommentar.

Kristdemokraterna: Kommunens parkförvaltning jobbar redan på ett bra sätt enligt grönstrukturplan liknande planer.

Vänsterpartiet: Ingen kommentar.

Liberalerna: Ingen kommentar.

Miljöpartiet: Pollinerare som är värdefulla för livsmedelsproduktionen torde framförallt gynnas av åtgärder på landsbygden och bara i mindre grad av åtgärder i stadsmiljö.

4. Apladalen

Förslag: Inför en skötselplan för Apladalen där målet är att återställa och utveckla områdets naturvärden.

								
	S	M	SD	C	KD	V	L	MP
4	-	Avstår	Ja, drivande	Ja, stödjande	Avstår	Ja, stödjande	Ja, stödjande	Ja, drivande

Ev kommentar:

Socialdemokraterna: Valde att inte delta i enkäten

Moderaterna: Vi har redan en skötselplan och finansiering för att bevara parken.

Sverigedemokraterna: Ingen kommentar.

Centerpartiet: Ingen kommentar.

Kristdemokraterna: Apladalen är en oas för vår stad och vi anser att hembygdsföreningen och kommunen förvaltar naturvärdena väl inom nuvarande skötselplan.

Vänsterpartiet: I den mån detta samverkar med att parken förblir en öppen rekreationsyta

Liberalerna: Ingen kommentar.

Miljöpartiet: Apladalens naturvärden skulle kunna utvecklas genom att allmänhet och föreningar tar ansvar för skötsel av slätterängar på ytor i området som upplåts av Värnamo kommun. Det är viktigt att inte bara det offentliga, det vill säga stat, region och kommun, utan också civilsamhället och enskilda, gör insatser och tar ansvar för en förbättrad miljö och en rikare biologisk mångfald.

5. Våtmarker

Förslag: Inför en våtmarksplan för kommunalt ägda marker. (Våtmarker har många positiva effekter såsom kvarhållande av vatten i landskapet/översvämningsskydd, dagvattenrening, stärker den biologiska mångfalden, fungerar som kolsänka.)

								
	S	M	SD	C	KD	V	L	MP
5	-	Ja, drivande	Ja, stödjande	Ja, stödjande	Nej	Ja, stödjande	Ja, stödjande	Ja, drivande

Ev kommentar:

Socialdemokraterna: Valde att inte delta i enkäten

Moderaterna: Vi är redan drivande och bäst i länet i denna fråga.

Sverigedemokraterna: Kommunen gör mycket på detta område.

Centerpartiet: Ingen kommentar.

Kristdemokraterna: Kommunen ska på många olika sätt säkra vattentillgång och värna biologisk mångfald. Kommunens skogsskötselplaner hanterar våtmarkerna på ett ändamålsenligt sätt.

Vänsterpartiet: Ingen kommentar.

Liberalerna: Detta ligger väl i linje med Liberalernas vision om biologisk mångfald, vattenhantering och klimatanpassning.

Miljöpartiet: Ingen kommentar.

6. Fossilfria transporter

Förslag: Vid inköp av nya arbetsmaskiner ska fossilfria alternativ väljas när sådana finns tillgängliga och är tekniskt ändamålsenliga.

								
	S	M	SD	C	KD	V	L	MP
6	-	Ja, drivande	Ja, stödjande	Ja, stödjande	Ja, stödjande	Ja, drivande	Ja, drivande	Ja, drivande

Ev kommentar:

Socialdemokraterna: Valde att inte delta i enkäten

Moderaterna: Ingen kommentar

Sverigedemokraterna: Ingen kommentar.

Centerpartiet: Ingen kommentar.

Kristdemokraterna: Kommunen ska ständigt sträva efter att minska andelen fossilt drivna fordon och maskiner och därmed även koldioxidskulden.

Vänsterpartiet: Ingen kommentar.

Liberalerna: Liberalernas mål är att fossila bränslen ska bort genom elektrifiering, innovation och fossilfri teknik.

Miljöpartiet: Arbetsmaskiner med fossilfria drivmedel ska väljas enbart om detta innebär en rimlig merkostnad jämfört med att välja arbetsmaskiner som drivs med fossila bränslen, samt om arbetsmaskinerna är av ett sådant slag och används i så stor omfattning att det inte bara innebär oansenliga utsläpp av växthusgaser.

7. Byggnation

Förslag: Inför krav på solceller på taket och/eller gröna tak vid all kommunal ny- och ombyggnation. (Inklusive Finnvedsbostäder via kommunala direktiv.)

								
	S	M	SD	C	KD	V	L	MP
7	-	Nej	Ja, stödjande	Ja, drivande	Ja, stödjande	Ja, stödjande	Ja, stödjande	Ja, drivande

Ev kommentar:

Socialdemokraterna: Valde att inte delta i enkäten

Moderaterna: Ingen kommentar.

Sverigedemokraterna: Ingen kommentar.

Centerpartiet: Ingen kommentar.

Kristdemokraterna: Kommunen arbetar redan på det sättet.

Vänsterpartiet: Som komplement till solcellparker och batterilagring

Liberalerna: Liberalerna stödjer solceller i all kommunal verksamhet, där det bedöms lämpligt och klimatnyttigt.

Miljöpartiet: Ingen kommentar.

8. Transport och mobilitet

Förslag: Prioritera medfinansiering av cykelbanor till Kärda/Forsheda/Bredaryd samt Bor/Horda/Rydaholm (tillsammans med Trafikverket).

								
	S	M	SD	C	KD	V	L	MP
8	-	Ja, drivande	Ja, stödjande	Ja, drivande	Ja, stödjande	Ja, drivande	Ja, drivande	Ja, drivande

Ev kommentar:

Socialdemokraterna: Valde att inte delta i enkäten

Moderaterna: Ingen kommentar.

Sverigedemokraterna: Bra med satsning mellan kransorterna.

Centerpartiet: Ingen kommentar.

Kristdemokraterna: Det är självklart att kommunen i de lägen en medfinansiering är möjlig ska göra allt för att få till det.

Vänsterpartiet: Ingen kommentar.

Liberalerna: Liberalerna vill främja utbyggnaden av gång- och cykelvägar såväl centralt som till alla kransorter i kommunen och på så viss optimera fysisk aktivitet och miljövänliga transportalternativ.

Miljöpartiet: Ingen kommentar

9. Vattenförsörjning

Förslag: All nybyggnation undviks inom eller i nära anslutning till det inre skyddsområdet för Ljusseveka vattenverk.

								
	S	M	SD	C	KD	V	L	MP
9	-	Ja, drivande	Ja, drivande	Ja, stödjande	Avstår	Ja, drivande	Ja, stödjande	Ja, drivande

Ev kommentar:

Socialdemokraterna: Valde att inte delta i enkäten

Moderaterna: Ingen kommentar.

Sverigedemokraterna: Vi är det enda parti i KF som motsatt oss all byggnation i Ljusseveka.

Centerpartiet: Ingen kommentar.

Kristdemokraterna: De föreslagna nya föreskrifterna för Ljusseveka vattenskyddsområde innebär starka begränsningar av nybyggnation i den primära skyddszonen. Vi menar att de är tillräckliga.

Vänsterpartiet: Ingen kommentar.

Liberalerna: Vi ska värna våra vattenskyddsområden och säkra vårt grundvatten genom att alltid väga in experters kunskap och underlag inför beslut, samtidigt som vi vill möjliggöra utveckling och nybyggnation, exempelvis Stadsdel Norr.

Miljöpartiet: Möjligen kan någon mindre, men särskilt angelägen, nybyggnation accepteras i nära anslutning till det inre skyddsområdet för Ljusseveka vattenverk.

10. Skog

Förslag: Utreda kommunala arbetssätt för att uppfylla EU:s naturrestaureringsförordning. (Förordningen trädde i kraft 2024.)

								
	S	M	SD	C	KD	V	L	MP
10	-	Nej	Avstår	Ja, stödjande	Nej	Ja, drivande	Ja, drivande	Avstår

Ev kommentar:

Socialdemokraterna: Valde att inte delta i enkäten

Moderaterna: Att genomföra detta direktiv är en utopi, inga medlemsländer har tillstymmelse till finansiering till ens en bråkdel av vad som krävs.

Sverigedemokraterna: LRF har en poäng i sitt tänk.

Centerpartiet: Ingen kommentar.

Kristdemokraterna: Vi anser inte att det behöver utredas utan det handlar bara om att följa den lagstiftning följer av förordningen.

Vänsterpartiet: Vi räknar med att vi får underlag från Naturskyddsföreningen, så att vi kan agera på ett faktabaserat och trovärdigt sätt i kommunfullmäktige.

Liberalerna: Ingen kommentar.

Miljöpartiet: Det är för oss oklart vad som avses i frågan när det anges att kommunala arbetssätt kan påverka uppfyllelsen av EU:s naturrestaureringsförordning.

Del 2.

Rangordna de tre viktigaste miljö- och klimatfrågorna som partiet avser att driva under mandatperioden.

Vilka konkreta förslag vill ni driva för att minska klimatutsläppen, förlust av biologisk mångfald och för att ställa om till ett miljömässigt hållbart samhälle?

Ange förslagen i prioriteringsordning (1–3), där 1 är högst prioriterad

Fritextsvar, max 250 tecken per förslag inklusive blanksteg.

1 Ta bort sterila ytor i centrum och öka på med växtlighet

2 Sätt stopp för all exploatering på åkermark och förtätning i centrum.

3 Utöka kollektivtrafiken så den fungerar i hela kommunen inklusive kransorterna.

Skriv gärna förslagen enligt exemplet nedan:

"Hållbara transporter i kommunen. Parti X vill bygga ut kommunens laddinfrastruktur, ställa högre miljökrav i kommunens fordonsupphandlingar och utveckla gång-, cykel- och kollektivtrafiken för att minska utsläppen från transportsektorn."

Rangordna de tre viktigaste miljö- och klimatfrågorna som partiet avser att driva under mandatperioden.

Socialdemokraterna: Valde att inte delta i enkäten

Moderaterna:

1. Vi är positiva till att bibehålla och utveckla alla energislag t ex lokal vattenkraft.
2. Vi är drivande i utveckling av den lokala kollektivtrafiken samt utveckling av nya stambanor.
3. Vid utveckling av nya bostadsområden skall större hänsyn tas till miljö och biologisk mångfald.

Sverigedemokraterna:

1. Ta bort sterila ytor i centrum och öka på med växtlighet
2. Sätt stopp för all exploatering på åkermark och förtätning i centrum.
3. Utöka kollektivtrafiken så den fungerar i hela kommunen inklusive kransorterna.

Centerpartiet:

1. Vi måste jobba hårdare minska våra transporter och gynna det lokala
2. Höja vår lokala Elproduktion sol, vind och vatten
3. Vi vill se lokal Biogasanläggning i Värnamo närområde

Kristdemokraterna

1. Naturen ska skyddas i kommunen. Kristdemokraterna vill värna det naturen ger oss i form av ekosystemtjänster, rekreation, goda fritidsmöjligheter och grogrund för naturturism. Den biologiska mångfalden måste också värnas.
2. Fler träd ska planteras. Träden bidrar med en mängd ekosystemtjänster. Därför vill Kristdemokraterna kartlägga tätortsnära natur och sikta på att öka krontäckningsgraden. Det finns även en trygghetsaspekt av att plantera träd istället för buskar.
3. Odling för fler ska möjliggöras. Kristdemokraterna menar att i städer där många saknar egen trädgård att odla i bör ytor som inte används upplåtas för odling för boende. Det förebygger att kunskap går förlorad och främjar den biologiska mångfalden.

Vänsterpartiet

1. Först och främst sätter vi vattenvård och då tillgång till bra dricksvatten, men även våtmarker och gynnandet av biologisk mångfald.
2. Nästa sakområde är transporter. Tillgången till kollektivtrafik måste förbättras. Privatbilismens ytor skall inte få öka i tätorterna. Cykelvägar och satsning på mindre miljöbelastande transporter är en prioriterad fråga.
3. Ett levande jordbrukslandskap med värnande om strandskyddet. Till denna punkt räknar vi också en ansvarsfull skogsvård.

Liberalerna

1. Fossilfria transporter och smart mobilitet
Minska kommunens utsläpp genom fossilfria fordon och arbetsmaskiner och bättre möjligheter att gå, cykla och resa kollektivt – både i staden och mellan kommunens tätorter.
2. Skydda natur, vatten och biologisk mångfald
Värna värdefull natur, dricksvatten och biologisk mångfald. Kommunens mark ska skötas så att naturvärden stärks, pollinatörer gynnas och vattenmiljöer skyddas.
3. Klimatsmart kommun genom teknik och resurshushållning
Kommunen ska minska sin klimatpåverkan genom energieffektiva byggnader, fossilfri energi, återbruk och smart upphandling. Klimatnytta och kommuninvånarnas pengar ska gå hand i hand."

Miljöpartiet

1. Minska klimatutsläppen genom att uppmuntra Värnamo kommuns anställda att i större utsträckning än idag välja transportslag med låga klimatutsläpp, både i tjänsten och under sin fritid. En sådan förändring skulle kunna få både vänner, grannar och släkt att göra på samma sätt.
2. Ställa om till ett miljömässigt hållbart samhälle genom att ändra hanteringen av rötslammet från kvittblivning - idag används det som täckmaterial på befintlig deponi - till att låta det undergå pyrolys. På så sätt kan det skapas biokol som är en långlivad kolsänka. Om denna sedan brukas ned innebär det återförsel av fosfor och kol till jordbruksmark.
3. Minska förlusterna av biologisk mångfald genom att ha menyer i de kommunala köken där det t.ex. inte ingår fisk från hotade fiskbestånd, men däremot finns svenskt naturbeteskött. Det senare bidrar till fortsatt skötsel av artrika betesmarker.